

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Henr. Ioh. Nepom. Crantz S.C.A. Maiestat. Consiliar.
Institut. Med. Et Mater. Medic. Vindob. Profes. Pub. Ord.
Acad. Imp. Nat. Curios. Et Societ. Botan. Flor. Sodal.
Materiæ Medicæ Et Chirurgicæ ...**

Crantz, Heinrich Johann Nepomuk

[Wien], 1765

Inhaltsverzeichnis

urn:nbn:de:gbv:45:1-10178

MATERIAE MEDICAE
ET
CHIRURGICAE
C O N S P E C T U S

Tom. I.

Classis I. Cardiacorum nutrientium	pag.
Cerealia	1
Legumina	12
Olera	17
Radices	18
Fructus	35
Animalia	62
1. Mammalia	63
2. Aves	67
3. Amphibia	77
4. Pisces	80
5. Insecta	88
6. Verines	89
7. Animalium producta	91
Potus	104
II. Cardiacorum nerveorum	107
Vis electrica	107
Animalium exhalationes	111
Terra exhalationes	112
Vegetabilium grati vapores	114

Classis

Clasf. III. Cardiacorum stimulantium	pag. 120
Stimulantia simul nutrientia	120
excitantia subtilia	121
fixiora acria	128
gummi - resinae	163
Odores substantiarum singulares	187
Balsama liquida	189
artificialia	208

Tom. II.

Clasf. IV. Emollientium	x
V. Adstringentium	13
Ex vegetabilibus	13
Ex mineralibus	47
Animalia	70
VI. Attenuantium	72
1. Abstersiva	72
2. Alcalescentia antiscorbutica	78
3. Incidentia salina	85
Ex animalibus	117
VII. Inspissantium	120
1. Ex plasticis	120
2. Coagulantia	128
Antacida, absorbentia	130
Acrimoniae alcalinae contraria	135
Acrimoniae muriaticae contraria	145
Acrimoniae oleosae biliosae putridae contraria	152
VIII. Evacuantium	155
1. Sudorifera	155
IX. Evacuantium	173
2. Diuretica	173

Clasf.

Class. X. Evacuantium	pag.	186
3. Emmenagogia et Aristolochica		186
XI. Evacuantium		191
4. Apophlegmatifonta sive errhinna et ptarmica		191
5. Emetica		209
6. Purgantia		213
XII. Anodyna et narcotica		232

Tom. III.

Antidota generalia	I
Class. I. Venenorum acrum	27
II. ————— stupefacientium	55
III. ————— fossilium acidorum	70
IV. ————— alcalinorum	76
V. ————— drafticorum	88
VI. ————— mechanicorum	105
VII. ————— exfificantum	107
VIII. ————— heteroclitorum animalium	119
IX. ————— specie halitus perimentium	131

MATERIAE CHIRURGICAE

C O N S P E C T U S.

Classis I. Repercutientia	141
1. Refrigerantia	143
2. Adstringentia	145
3. Narcotica	147
II. Relaxantia	149
1. Humequantia	149
2. Emollientia	150
3. Temperantia	151
4. Anodyna	151

Class.

Claff. III. Resolventia	pag.	152
1. Resolventia relaxantia		153
2. ————— stimulantia		153
3. ————— attenuantia		156
IV. Suppurantia		159
1. Humida macerantia		160
2. Relaxantia		161
3. Stimulantia		165
4. Emollientia irritantia		168
V. Detergentia		172
1. Detergentia digestiva		172
2. ————— irritantia		175
3. ————— antiputredinosa		177
VI. Exfificantia		179
1. Exfificantia bibula		180
2. ————— adstringentia		181
3. ————— aromatica		183
VII. Caustica		185
1. Rubefacientia		185
2. Cathaeretica seu Escharotica		188
VIII. Deplentia Chirurgica		191

RES

LEGUMINA.

LEGUMINA quasi manu & sine falce lecta, ut
CORRAEVS:

Agricola si quando manu cerealia capit.

Semina, & e terra sine falce legumina vellit.

Cerealibus adnumerata veteribus fuere **GALENI** testimonio, dum dicit: legumina ea appellant cerealia, ex quibus non fit panis. Hodie rectius distinguuntur.

Leguminum facultates mala notavit nota **HIPPONCRATES**, & post illum **GALENUS**: flatulenta, & concoctu difficultima dicunt, haud recepta sententia. Distinxere adhuc, quae cito coctione emollientur, & vocavere *τεραμνα*, quæ minus, *ατεραμνα*, seu *δυτεψανα*.

CICER *Offic. Botanicor.* Classis Natur. Papilio: Germ. Kichern. Gallis Pois chiche, Anglis Chiche. Italis Cicerchia.

CICER *foliolis serratis.* Rubrum officinale magis est, album culinare, proiniscue tamen usurpatum. Semen est sphæroideum rotundum fere, licet angulosum, piso majus. Veteribus inter cibos vilissimum, non tam cito in aqua emolliendum, difficilioris est digestionis.

UOTI

USUS

